

COVID-19: Komisija išdėsto, kokio bendro atsako ketinama imtis visoje Europoje, kad būtų pažaboti koronaviruso protrūkio padariniai ekonomikai*

Briuselis, 2020 m. kovo 13 d.

COVID-19 kelia didelę grėsmę visuomenės sveikatai. Šioje ekstremalioje situacijoje atsidūrė visų valstybių narių piliečiai, visuomenė ir ekonomika. Tai didžiulis smūgis ir ES ekonomikai. Todėl šiandien Komisija pristato, kokio atsako ketinama nedelsiant imtis, kad būtų sušvelnintas socialinis ekonominis COVID-19 protrūkio poveikis. Jo pagrindas – bendras Europos atsakas.

Komisija panaudos visas turimas priemones pandemijos padariniams sušvelninti. Visų pirma bus siekiama:

- užtikrinti būtiną tiekimą mūsų sveikatos priežiūros sistemoms, išsaugant bendrosios rinkos vientisumą ir palaikant vertės grandinėse gamybą ir platinimą;
- remti žmones, kad pajamos ir darbo vietos nebūtų neproporcingai paveiktos, ir užtikrinti, kad būtų išvengta nuolatinio šios krizės poveikio;
- remti įmones ir užtikrinti, kad mūsų finansų sektorius išliktų likvidus ir galėtų toliau remti ekonomiką;
- sudaryti sąlygas valstybėms narėms veikti ryžtingai ir suderintai, pasinaudojant visišku lankstumu, kurį suteikia mūsų valstybės pagalbos ir Stabilumo ir augimo pakto programos.

Europos Komisijos Pirmininkė Ursula **von der Leyen** sakė: „*Koronaviruso pandemija – išbandymas mums visiems. Tai ne tik precedentą neturintis iššūkis mūsų sveikatos priežiūros sistemoms, bet ir didžiulis smūgis mūsų ekonomikai. Šiandienos padėtis aptariama šiandien paskelbtame svarbiame ekonomikos dokumentų rinkinyje. Esame pasirengę, keičiantis padėčiai, padaryti daugiau. Padarysime viską, kas būtina siekiant remti Europos piliečius ir ekonomiką.*“

Valstybės pagalbos sistemos lankstumas

Pagrindinis fiskalinis atsakas į koronaviruso grėsmę ateis iš valstybių narių biudžetų. Remdamosi ES valstybės pagalbos taisyklėmis, valstybės narės gali greitai ir veiksmingai remti dėl COVID-19 protrūkio ekonominių sunkumų patiriančius piliečius ir įmones, ypač MVĮ.

Laikydamosi galiojančių ES taisyklių, valstybės narės gali parengti didelio masto paramos priemonių. Visų pirma, jos gali nuspręsti imtis tokių priemonių, kaip darbo užmokesčio subsidijos, pelno ir pridėtinės vertės mokesčių arba socialinių įmokų mokėjimo sustabdymas. Be to, valstybės narės gali tiesiogiai teikti vartotojams finansinę paramą, pavyzdžiui, padengti atšauktas paslaugas arba bilietus, kurių veiklos vykdytojai nekompensuoja. Remdamosi ES valstybės pagalbos taisyklėmis, valstybės narės taip pat gali padėti toms įmonėms, kurių likvidumas nepakankamas ir kurioms reikalinga skubi sanavimo pagalba. Pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą valstybės narės gali kompensuoti įmonėms žalą, tiesiogiai padarytą dėl ypatingų įvykių, be kita ko, imtis priemonių tokiuose sektoriuose, kaip aviacija ir turizmas.

Šiuo metu COVID-19 protrūkio Italijoje poveikis yra tokio pobūdžio ir masto, kad taikyti SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą galima. Tai suteikia Komisijai galimybę patvirtinti papildomas nacionalines paramos priemones, skirtas dideliems kurios nors valstybės narės ekonomikos sutrikimams atitaisyti.

Vertindama 107 straipsnio 3 dalies b punkto taikymą kitoms valstybėms narėms, Komisija laikysis panašaus požiūrio. Pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą Komisija rengia specialią teisinę sistemą, kad prireikus ji būtų priimta.

Komisija pasirengusi bendradarbiauti su visomis valstybėmis narėmis siekdama užtikrinti, kad būtų galima laiku įgyvendinti nacionalines paramos priemones, kurių galėtų būti imtasi kovai su COVID-19 viruso protrūkiu.

Europos fiskalinės sistemos lankstumas

Komisija pasiūlys Tarybai taikyti ES fiskalinėje sistemoje numatytą visišką lankstumą, kad ji galėtų įgyvendinti priemones, kurių reikia siekiant sustabdyti koronaviruso plitimą ir sušvelninti jo neigiamą socialinį ekonominį poveikį.

Pirma, Komisija mano, kad COVID-19 pandemija yra „neįprastas įvykis, kurio vyriausybė negali

kontroliuoti". Tai leidžia padengti išskirtines išlaidas, kad būtų sustabdytas COVID-19 plitimas, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros išlaidas, ir taikyti tikslias pagalbos įmonėms ir darbuotojams priemonės.

Antra, Komisija rekomenduos pakoreguoti iš valstybių narių reikalaujamas fiskalines pastangas, jei augimas būtų neigiamas arba jei veikla smarkiai sumažėtų.

Galiausiai Komisija pasirengusi pasiūlyti Tarybai aktyvuoti bendrą ribojančią išlygą, kad būtų galima fiskalinei politikai skirti bendresnę paramą. Pagal šią išlygą, bendradarbiaujant su Taryba, būtų sustabdytas Tarybos rekomenduotas fiskalinis koregavimas, esant dideliame euro zonos arba visos ES ekonomikos nuosmukiui.

Solidarumas bendrojoje rinkoje

Tik būdami solidarūs ir imdamiesi bendro atsako visoje Europoje, galėsime veiksmingai suvaldyti šią ekstremalią visuomenės sveikatai situaciją. Ištikus tokiai krizei, svarbiausia – solidarumas. Turime būti solidarūs, kad tie, kam to reikia, galėtų gauti būtiniausių prekių tam, kad sveikatai protrūkio keliama grėsmė būtų sušvelninta. Užuoat ėmusis vienašališkų priemonių, dėl kurių ribojamas laisvas būtiniausių sveikatos priežiūros prekių judėjimas, būtina visoje ES bendromis jėgomis atvirai ir skaidriai užtikrinti medicininių apsaugos priemonių ir vaistų gamybą, atsargų laikymą, prieinamumą ir racionalų naudojimą.

Todėl Komisija imasi visų veiksmų, kurių reikia šiam tikslui pasiekti. Pavyzdžiui, ji teikia valstybėms narėms rekomendacijas, kaip įdiegti tinkamus kontrolės mechanizmus, kad būtų užtikrintas tiekimo saugumas, įvedė paspartintą viešojo tokių prekių pirkimo procedūrą ir parengė rekomendaciją dėl trečiojoje šalyse pagamintų apsaugos priemonių.

COVID-19 protrūkis – tai didžiulis smūgis mūsų transporto sistemoms, nes Europos tiekimo grandinės, pagrįstos dideliu krovinių vežimo sausumos, jūros ir oro transportu paslaugų tinklu, tarpusavyje glaudžiai susijusios. Komisija bendradarbiauja su valstybėmis narėmis, kad užtikrintų būtiniausių prekių judėjimą per sausumos sienas. Ypač nukentėjo tarptautinė ir europinė aviacijos pramonė. Kaip kovo 10 d. paskelbė Pirmininkė U. von der Leyen, tam, kad būtų sumažinti protrūkio padariniai ekonomikai ir aplinkai, šiandien Komisija siūlo priimti tikslinius teisės aktus, kuriais oro transporto bendrovės būtų laikinai atleistos nuo taisyklės „naudok arba neteksi“ taikymo, t. y. nuo prievolės per tam tikrą laikotarpį panaudoti ne mažiau kaip 80 proc. joms skirtų oro uosto laiko tarpų, kad galėtų juos išlaikyti atitinkamu kitų metų laikotarpiu.

Galiausiai, palaikydama ryšius su valstybėmis narėmis, tarptautinėmis institucijomis ir pagrindinėmis profesinėmis ES organizacijomis, Komisija stebi, kokį poveikį krizė daro turizmo sektoriui, ir koordinuoja paramos priemones.

ES biudžeto lėšų panaudojimas

Kad stipriai nukentėjusios MVĮ pagalbos sulauktų kuo greičiau, joms iš ES biudžeto pagal dabartines priemones bus skirta grynujų lėšų – tai papildys nacionalinio lygmens priemones. Per ateinančias savaites iš ES biudžeto kaip garantija Europos investicijų fondui bus skirta 1 mlrd. EUR, kad bankai būtų paskatinti užtikrinti MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių likvidumą. Taip bus paremta bent 100 000 Europos MVĮ ir mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių – joms bus skirta apie 8 mlrd. EUR. Nuo skolų mokėjimo laikinai atleisime ir nukentėjusius skolininkus.

Poveikio užimtumui švelninimas

Turime apsaugoti darbuotojus nuo nedarbo ir pajamų praradimo, kad išvengtume nuolatinio poveikio. Komisija pasirengusi padėti valstybėms narėms šioje srityje, remdama visų pirma jau anksčiau pasiteisinusias trumpalaikio darbo schemas ir kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programas.

Be to, Komisija paspartins pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos nedarbo perdraudimo sistemos, kuriuo siekiama remti valstybių narių politiką, kuria išsaugomos darbo vietos ir įgūdžiai, rengimą.

Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva padės lengviau panaudoti Europos socialinį fondą – fondą, kurio lėšomis remiami darbuotojai ir sveikatos priežiūra.

Atleistiems ir savarankiškai dirbantiems asmenims remti dabartinio ir būsimo reglamento sąlygomis galėtų būti naudojamos ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšos. 2020 m. gali būti skiriama iki 179 mln. EUR.

Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva

Pagal šią naują iniciatyvą kovai su koronaviruso krize Komisija siūlo skirti 37 mlrd. EUR iš sanglaudos politikos biudžeto. Todėl Komisija siūlo šiais metais atsisakyti įsipareigojimo reikalauti, kad valstybės narės gražintų nepanaudotą išankstinį finansavimą iš struktūrinių fondų. Tai sudaro apie 8 mlrd. EUR sumą iš ES biudžeto, kurią valstybės narės galės panaudoti 29 mlrd. EUR struktūriniam finansavimui

visoje ES papildyti. Tai veiksmingai padidins 2020 m. investicijų sumą ir padės anksčiau laiko panaudoti dar nepaskirstytą 28 mlrd. EUR sanglaudos politikos finansavimą pagal 2014–2020 m. sanglaudos politikos programas. Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą skubiai patvirtinti šį pasiūlymą, kad jį būtų galima priimti per ateinančias dvi savaites.

Be to, Komisija siūlo išplėsti ES solidarumo fondo lėšų naudojimo paskirtį – įtraukti ir visuomenės sveikatos krizes, kad jo lėšas būtų galima naudoti, kai to reikia labiausiai nukentėjusioms valstybėms narėms. 2020 m. gali būti skiriama iki 800 mln. EUR.

Daugiau informacijos

[Informacinis pranešimas. Suderintas Europos atsakas į koronaviruso grėsmę. Klausimai ir atsakymai](#)

[Informacijos suvestinė. ES atsakas į koronaviruso grėsmę](#)

[Komunikatas dėl ekonominių COVID-19 krizės aspektų](#)

[Komunikato dėl ekonominių COVID-19 krizės aspektų priedas](#)

[Pasiūlymas dėl Reglamento dėl atsako į COVID-19 grėsmę investicijų iniciatyvos](#)

[Pasiūlymas dėl Reglamento dėl oro uostų laiko tarpų](#)

[Pasiūlymas dėl Reglamento dėl finansinės paramos teikimo nuo ekstremalios didelio pavojaus visuomenės sveikatai situacijos labai nukentėjusioms valstybėms narėms ir dėl stojimo į Sąjungą besiderančioms šalims](#)

[Su koronavirusu susijusi svetainė](#)

*Atnaujinta 2020 03 13, 17.22

IP/20/459

Žiniasklaidai:

[Eric MAMER](#) (+32 2 299 40 73)

[Dana SPINANT](#) (+32 2 299 01 50)

[Vivian LOONELA](#) (+32 2 296 67 12)

[Marta WIECZOREK](#) (+32 2 295 81 97)

[Arianna PODESTA](#) (+32 2 298 70 24)

Visuomenei: [Europe Direct](#) , tel. [00 800 67 89 10 11 e. paštas](#)

Related media

 [Press conference of Ursula von der Leyen, President of the European Commission, Margrethe Vestager and Valdis Dombrovskis, Executive Vice-Presidents of the European Commission](#)